Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (piata komora)

zo 16. januára 2025*

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Colná únia – Nariadenie (EÚ) č. 952/2013 – Colný kódex Únie – Delegované nariadenie (EÚ) 2015/2446 – Vykonávacie nariadenie (EÚ) 2015/2447 – Slobodné pásma – Zmena colného statusu tovaru, ktorý nie je tovarom Únie, na tovar Únie – Evidencia držiteľa povolenia na vykonávanie činnosti v slobodnom pásme – Legitímna dôvera – Právna sila rozhodnutej veci“

Vo veci C-376/23,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Augstākā tiesa (Senāts) (Najvyšší súd, Lotyšsko) zo 14. júna 2023 a doručený Súdnemu dvoru 15. júna 2023, ktorý súvisí s konaním:

„BALTIC CONTAINER TERMINAL“ SIA

proti

Valsts ieņēmumu dienests,

SÚDNY DVOR (piata komora),

v zložení: predseda štvrtej komory I. Jarukaitis, vykonávajúci funkciu predsedu piatej komory, sudcovia D. Gratsias (spravodajca) a E. Regan,

generálna advokátka: J. Kokott,

tajomník: A. Calot Escobar,

so zreteľom na písomnú časť konania,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

– „BALTIC CONTAINER TERMINAL“ SIA, v zastúpení: D. Kiseļevs a A. Zieds, valdes locekļi,

– lotyšská vláda, v zastúpení: E. Bārdiņš, J. Davidoviča a K. Pommere, splnomocnení zástupcovia,

– Európska komisia, v zastúpení: E. Kalniņš a F. Moro, splnomocnení zástupcovia,

po vypočutí návrhov generálnej advokátky na pojednávaní 11. júla 2024,

* Jazyk konania: lotyština.

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu:

– článku 79 ods. 1 písm. a), článku 79 ods. 3 písm. a), článku 214 ods. 1 a článku 215 ods. 1 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 952/2013 z 9. októbra 2013, ktorým sa ustanovuje Colný kódex Únie (Ú. v. EÚ L 269, 2013, s. 1) (ďalej len „Colný kódex Únie“),

– článku 178 ods. 1 písm. b) a c) delegovaného nariadenia Komisie (EÚ) 2015/2446 z 28. júla 2015, ktorým sa dopĺňa nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 952/2013, pokiaľ ide o podrobné pravidlá, ktorými sa bližšie určujú niektoré ustanovenia Colného kódexu Únie (Ú. v. EÚ L 343, 2015, s. 1), ako aj

– všeobecných zásad ochrany legitímnej dôvery a právnej sily rozhodnutej veci.

2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi „BALTIC CONTAINER TERMINAL“ SIA (ďalej len „Baltic Container“) a Valsts ieņēmumu dienests (daňová správa, Lotyšsko) vo veci zaplatenia dovozného cla a dane z pridanej hodnoty (DPH), pokiaľ ide o tovar prepravený zo slobodného pásma prístavu v Rige (Lotyšsko).

Právny rámec

Právo Únie

Colný kódex Únie

3 Podľa článku 5 Colného kódexu Únie, nazvaného „Vymedzenie pojmov“:

„Na účely kódexu sa uplatňuje toto vymedzenie pojmov:

…

12) ‚colné vyhlásenie‘ je úkon, ktorým osoba v predpísanej forme a predpísaným spôsobom prejavuje svoju vôľu, aby bol tovar prepustený do navrhovaného colného režimu, a ak je to vhodné, uvedie všetky konkrétne opatrenia, ktoré sa majú uplatniť;

…

16) ‚colný režim‘ je ktorýkoľvek z nasledujúcich režimov, do ktorého sa tovar môže prepustiť v súlade s kódexom:
a) prepustenie do voľného obehu;
b) osobitné colné režimy;
c) vývoz;

…

22) ‚colný status' je status tovaru, ktorý vyjadruje, či ide o tovar Únie alebo o tovar, ktorý nie je tovarom Únie;

23) ‚tovar Únie' je tovar, ktorý patrí do ktorejkoľvek z týchto kategórií:
a) tovar úplne získaný na colnom území [Európskej ú]nie bez toho, aby bol k nemu pridaný tovar dovezený z krajín alebo území mimo colného územia Únie;
b) tovar, ktorý vstúpil na colné územie Únie z krajín alebo území mimo tohto územia a bol prepustený do voľného obehu;

…

24) ‚tovar, ktorý nie je tovarom Únie' je tovar iný ako tovar, ktorý je uvedený v bode 23 alebo tovar, ktorý stratil status tovaru Únie;

…"

4 Článok 79 tohto kódexu, nazvaný „Colný dlh, ktorý vzniká nesplnením povinnosti alebo nedodržaním podmienky", stanovuje:

„1. Pri tovare, ktorý podlieha dovoznému clu, vzniká colný dlh pri dovoze v dôsledku nesplnenia niektorej z týchto povinností alebo podmienok:

a) nesplnením jednej z povinností ustanovených v colných predpisoch týkajúcich sa vstupu tovaru, ktorý nie je tovarom Únie, na colné územie Únie, jeho odňatia spod colného dohľadu alebo prepravy, zušľachtenia, skladovania, dočasného uskladnenia, dočasného použitia alebo zničenia takéhoto tovaru v rámci tohto územia, alebo

…

3. V prípadoch uvedených v odseku 1 písm. a) a b) je dlžníkom ktorákoľvek z týchto osôb:

a) každá osoba, ktorá bola povinná splniť príslušné povinnosti;

…"

5 Článok 158 ods. 1 uvedeného kódexu, nazvaný „Colné vyhlásenie na tovar a colný dohľad nad tovarom Únie", znie:

„Všetok tovar, ktorý je určený na prepustenie do colného režimu okrem colného režimu slobodné pásmo, sa uvádza v colnom vyhlásení pre príslušný colný režim."

6 Článok 188 toho istého kódexu, nazvaný „Overovanie colného vyhlásenia", stanovuje:

„Colné orgány môžu na účely overenia správnosti údajov uvedených v colnom vyhlásení, ktoré bolo prijaté:

a) skontrolovať colné vyhlásenie a sprievodné doklady;

b) požadovať, aby deklarant poskytol ďalšie doklady;

c) vykonať prehliadku tovaru;

d) odobrať vzorky na analýzu alebo podrobnú prehliadku tovaru.“

7 Článok 201 Colného kódexu Únie, nazvaný „Rozsah pôsobnosti a účinok“, ktorý je súčasťou jeho hlavy VI, nazvanej „Prepustenie do voľného obehu a oslobodenie od dovozného cla“, stanovuje:

„1. Tovar, ktorý nie je tovarom Únie, ktorý sa má uviesť na trh Únie alebo je určený na súkromné použitie či spotrebu v rámci colného územia Únie, sa prepustí do voľného obehu.

2. Prepustenie do voľného obehu zahŕňa:

a) výber dovozného cla, ktoré sa má zaplatiť;

b) prípadný výber iných platieb podľa príslušných platných predpisov o výbere takýchto platieb;

…

3. Prepustením do voľného obehu získava tovar, ktorý nie je tovarom Únie, colný status tovaru Únie.“

8 Hlava VII tohto kódexu sa týka osobitných colných režimov. Kapitola I tejto hlavy VII, ktorá pozostáva z článkov 210 až 225 tohto kódexu, obsahuje všeobecné ustanovenia týkajúce sa týchto osobitných colných režimov.

9 Článok 210 uvedeného kódexu, nazvaný „Rozsah pôsobnosti“, stanovuje:

„Tovar možno prepustiť do niektorej z týchto kategórií osobitných colných režimov:

…

b) skladovanie, ktoré zahŕňa colné uskladňovanie a slobodné pásma;

…“

10 Článok 211 ods. 1 písm. b) toho istého kódexu znie takto:

„Povolenie od colných orgánov sa vyžaduje na:

…

b) prevádzku skladovacích priestorov na colné uskladňovanie tovaru, okrem prípadu, kedy je ich prevádzkovateľom samotný colný orgán.“

11 Článok 214 Colného kódexu Únie, nazvaný „Evidencia“, stanovuje:

„1. S výnimkou colného režimu tranzit, ak nie je ustanovené inak, sú držiteľ povolenia, držiteľ colného režimu a všetky osoby, ktoré vykonávajú činnosť zahŕňajúcu skladovanie, prepracovanie alebo zušľachtenie tovaru, alebo predaj či nákup tovaru v slobodných pásmach, povinní viesť adekvátnu evidenciu vo forme schválenej colnými orgánmi.

Evidencia obsahuje informácie a údaje, ktoré colným orgánom umožňujú dohľad nad príslušným colným režimom, a to najmä vo vzťahu k identifikácii tovaru, ktorý bol prepustený do tohto režimu, jeho colnému statusu a preprave.

…“

12 Článok 215 tohto kódexu, nazvaný „Ukončenie osobitného colného režimu“, stanovuje:

„1. Bez toho, aby bol dotknutý článok 254, sa osobitný colný režim okrem colného režimu tranzit ukončí hneď, ak sa tovar prepustený do uvedeného colného režimu alebo zušľachtené výrobky prepustia do nasledujúceho colného režimu, prepravia z colného územia Únie, zničia bez toho, aby po nich zostal odpad, alebo prenechajú v prospech štátu v súlade s článkom 199.

…“

13 Podľa článku 247 uvedeného kódexu, nazvaného „Tovar, ktorý nie je tovarom Únie, v slobodných pásmach“:

„1. Tovar, ktorý nie je tovarom Únie, pokiaľ ostáva v slobodnom pásme, môže byť prepustený do voľného obehu alebo do colného režimu aktívny zušľachťovací styk, dočasné použitie alebo konečné použitie za podmienok stanovených pre tieto colné režimy.

V takých prípadoch sa tovar nepovažuje za tovar v colnom režime slobodné pásmo.

…“

Delegované nariadenie 2015/2446

14 Podľa článku 1 delegovaného nariadenia 2015/2446, nazvaného „Vymedzenie pojmov“:

„Na účely tohto nariadenia sa uplatňuje toto vymedzenie pojmov:

…

22. ‚hlavné referenčné číslo‘ (MRN) je registračné číslo, ktoré príslušný colný orgán prideľuje vyhláseniam alebo oznámeniam uvedeným v článku 5 ods. 9 až 14 [Colného kódexu Únie], operáciám TIR alebo dôkazom o colnom statuse tovaru Únie;

…“

15 Oddiel 3 kapitoly 1 hlavy V tohto delegovaného nariadenia, ktorý obsahuje články 123 až 127, stanovuje pravidlá týkajúce sa dôkazu colného statusu tovaru Únie. Podľa týchto článkov možno dôkaz colného statusu tovaru Únie predložiť prostredníctvom dokladu „T2L“ alebo „T2LF“, faktúry alebo prepravného dokladu, v ktorom je uvedený kód „T2L“ alebo „T2LF“ a ku ktorému je pripojený podpis odosielateľa, alebo ak to nie je možné, dotknutej osoby, zoznamu tovaru alebo karnetov TIR, ATA, ako aj „tlačív 302“ týkajúcich sa prepravy tovaru v súlade so Zmluvou medzi štátmi, ktoré sú zmluvnými stranami Severoatlantickej zmluvy, vzťahujúcou sa na status ich ozbrojených síl, ktorá bola podpísaná 19. júna 1951 v Londýne.

16 Článok 178 uvedeného delegovaného nariadenia, nazvaný „Evidencia“, stanovuje:

„1. Evidencia uvedená v článku 214 ods. 1 [Colného kódexu Únie] obsahuje:

…

b) MRN alebo, ak neexistuje, akékoľvek iné číslo alebo kód slúžiaci na identifikáciu colných vyhlásení, prostredníctvom ktorých sa tovar umiestňuje do osobitného colného režimu, a ak bol colný režim ukončený v súlade s článkom 215 ods. 1 [Colného kódexu Únie], informácie o spôsobe ukončenia colného režimu;

c) údaje, ktoré umožňujú jednoznačnú identifikáciu iných colných dokladov ako colných vyhlásení, akýchkoľvek ďalších dokladov relevantných pre umiestnenie tovaru do osobitného colného režimu a akýchkoľvek ďalších dokladov relevantných pre zodpovedajúce ukončenie colného režimu;

…

2. V prípade slobodných pásem popri informáciách stanovených v odseku 1 evidencia obsahuje:

a) údaje slúžiace na identifikáciu prepravných dokladov v prípade tovaru, ktorý vstupuje do slobodných pásem alebo ich opúšťa;

…

3. Colné orgány môžu upustiť od požiadavky na niektoré informácie stanovené v odseku 1 a 2, ak to nemá nepriaznivý vplyv na colný dohľad a colné kontroly týkajúce sa používania osobitného colného režimu.

…“

Vykonávacie nariadenie (EÚ) 2015/2447

17 Článok 226 vykonávacieho nariadenia Komisie (EÚ) 2015/2447 z 24. novembra 2015, ktorým sa stanovujú podrobné pravidlá vykonávania určitých ustanovení nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 952/2013, ktorým sa ustanovuje Colný kódex Únie (Ú. v. EÚ L 343, 2015, s. 558), nazvaný „Hlavné referenčné číslo“ a upravujúci podrobné pravidlá vykonávania článku 172 Colného kódexu Únie, nazvaného „Prijatie colného vyhlásenia“, stanovuje:

„S výnimkou prípadov, keď sa colné vyhlásenie podá ústne alebo úkonom považovaným za colné vyhlásenie alebo keď má colné vyhlásenie formu zápisu do evidencie deklaranta v súlade s článkom 182 [Colného kódexu Únie], colné orgány upovedomia deklaranta o prijatí colného vyhlásenia a poskytnú mu MRN pre dané vyhlásenie a uvedú dátum jeho prijatia.

Tento článok sa neuplatňuje až do príslušných dátumov funkčného zavedenia automatizovaného systému vývozu (AES), [nového počítačového tranzitného] systému NTCS a zmodernizovania vnútroštátnych systémov dovozu uvedených v prílohe k vykonávaciemu rozhodnutiu [Komisie] 2014/255/EÚ [z 29. apríla 2014, ktorým sa stanovuje pracovný program pre Colný kódex Únie (Ú. v. EÚ L 134, 2014, s. 46)].“

Lotyšské právo

Vyhláška Rady ministrov č. 500 o colných skladoch, dočasnom uskladnení a slobodných pásmach

18 Bod 77 Ministru kabineta noteikumi Nr. 500 „Muitas noliktavu, pagaidu uzglabāšanas un brīvo zonu noteikumi“ (vyhláška Rady ministrov č. 500 o colných skladoch, dočasnom uskladnení a slobodných pásmach) z 22. augusta 2017 (*Latvijas Vēstnesis*, 2017, č. 173) stanovuje:

„Osoba, v ktorej slobodnom pásme sa skladuje, prepracúva, predáva alebo kupuje tovar, ktorý nie je tovarom Únie, dbá na to, aby bol tovar, ktorý je uskladnený v slobodnom pásme, zapísaný do evidencie a identifikovaný.“

19 Podľa bodu 79 tejto vyhlášky:

„Dotknutá osoba musí v lehote stanovenej v schválení predložiť mesačný výkaz tovaru, ktorý nie je tovarom Únie a ktorý bol prepravený do slobodného pásma a z neho, a ktorý bol zapísaný do evidencie počas predchádzajúceho mesiaca, s uvedením čísla colného dokladu alebo čísla nákladného listu, pod ktorým bol tovar prepravený do slobodného pásma a z neho, alebo poskytnúť zamestnancom daňovej správy online prístup do systému účtovnej evidencie tovaru.“

Správny poriadok

20 V § 153 ods. 3 Administratīvā procesa likums (Správny poriadok) z 25. októbra 2001 (*Latvijas Vēstnesis*, 2001, č. 164) sa stanovuje:

„Skutočnosti, ktoré sa považujú za preukázané v odôvodnení rozsudku, ktorý nadobudol právoplatnosť, sa pri preskúmaní správnej veci týkajúcej sa tých istých účastníkov konania nemusia znova preukazovať.“

Zákon o súdnictve

21 Podľa § 16 ods. 3 a 4 Likums „Par tiesu varu“ (zákon o súdnictve) z 15. decembra 1992 (*Latvijas Vēstnesis*, 1993, č. 1/2):

„3. Pokiaľ súd preskúmava iné spory súvisiace s predmetnou vecou, príslušné rozhodnutie je pre neho za podmienok stanovených v zákone záväzné.

4. Takéto rozhodnutie má silu zákona, je záväzné pre všetkých a musí sa dodržiavať rovnako ako zákony.“

Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

22 Žalobkyňa vo veci samej, Baltic Container, je držiteľkou povolenia na vykonávanie činností nakladania, vykladania a skladovania tovaru v slobodnom pásme prístavu v Rige. Daňová správa schválila evidenciu v zmysle článku 214 Colného kódexu Únie, v ktorej Baltic Container eviduje tovar v slobodnom pásme.

23 V rámci kontroly účtovnej evidencie tovaru v slobodnom pásme daňová správa konštatovala, že určitý tovar, ktorý nie je tovarom Únie v zmysle článku 5 bodu 24 Colného kódexu Únie, v tomto prípade koše z plastového ratanu, ktorý vstúpil do slobodného pásma po mori v troch kontajneroch 2. októbra 2018, 18. decembra 2018 a 15. januára 2019 a bol zapísaný do evidencie spoločnosti Baltic Container, opustil slobodné pásmo v Rige 2. októbra 2018, 18. decembra 2018 a 17. januára 2019 bez uplatnenia nasledujúceho colného režimu. Osobitný colný režim skladovanie v slobodnom pásme teda nebol ukončený. Daňová správa dospela k záveru, že predmetný tovar bol odňatý spod colného dohľadu, čo podľa nej viedlo k vzniku colného dlhu týkajúceho sa spoločnosti Baltic Container podľa článku 79 Colného kódexu Únie.

24 Rozhodnutím z 19. júla 2019 daňová správa uložila spoločnosti Baltic Container povinnosť zaplatiť dovozné clo a DPH, ako aj penále z omeškania súvisiace s týmito dvoma platobnými povinnosťami.

25 Rozsudkom z 9. júla 2021 Administratīvā apgabaltiesa (Krajský správny súd, Lotyšsko) zamietol žalobu spoločnosti Baltic Container voči tomuto rozhodnutiu v rozsahu, v akom sa týka dovozného cla a DPH. Tento súd uviedol, že predmetný tovar bol prepravený z dotknutého slobodného pásma na základe troch nákladných listov vystavených v súlade s Dohovorom o prepravnej zmluve v medzinárodnej cestnej nákladnej doprave, podpísaným 19. mája 1956 v Ženeve, zmeneným protokolom z 5. júla 1978, v ktorých mal colný status tohto tovaru značku „C“ slúžiacu na označenie „tovaru Únie“ v zmysle článku 5 bodu 23 Colného kódexu Únie, čo bolo osvedčené colnou pečiatkou a podpisom colného úradníka (ďalej len „nákladné listy CMR“). Po tom, čo uvedený tovar opustil toto slobodné pásmo, však colní úradníci údajne zistili, že nemajú žiadne doklady, ktoré by odôvodňovali jeho prechod z colného statusu „tovar, ktorý nie je tovarom Únie“ na „tovar Únie“.

26 Z uplatniteľných pravidiel totiž podľa neho vyplýva, že nákladný list CMR môže slúžiť ako dôkaz colného statusu tovaru Únie len v prípade tovaru, ktorý už má tento status, a nie vo vzťahu k tovaru, ktorý ho získa v dôsledku zmeny. Takúto zmenu colného statusu možno údajne preukázať prostredníctvom colného vyhlásenia, v ktorom je uvedené MRN, alebo nákladným listom, v ktorom je tiež uvedené MRN priradené tomuto colnému vyhláseniu. Ručne napísaná poznámka uvádzajúca „status C“, podpis a pečiatka na nákladnom liste CMR údajne nemôžu v prípade neexistencie odkazu na MRN, ktorý by umožňoval konštatovať uplatnenie colného režimu, ktorý priznáva tento colný status tovaru, ktorý nie je tovarom Únie, slúžiť ako dôkaz o zmene uvedeného statusu na „tovar Únie“.

27 Baltic Container podala proti rozsudku z 9. júla 2021, uvedenému v bode 25 tohto rozsudku, kasačný opravný prostriedok na Augstākā tiesa (Senāts) (Najvyšší súd, Lotyšsko), ktorý je vnútroštátnym súdom predkladajúcim návrh na začatie prejudiciálneho konania.

28 Na podporu tohto opravného prostriedku Baltic Container tvrdí, že neporušila žiadnu zákonnú povinnosť ako držiteľka povolenia na vykonávanie činnosti v slobodnom pásme (ďalej len „držiteľ“), že sa vedome nepodieľala na protiprávnej preprave predmetného tovaru z dotknutého slobodného pásma a že nevedela a ani nemohla vedieť o jej protiprávnosti. Tento tovar totiž údajne zapísala do svojej evidencie v súlade so schválením, ktoré vydala daňová správa, a odovzdala ho prepravcovi v súlade s nákladnými listami CMR, ktoré obsahovali colnú pečiatku, ako aj podpísanú poznámku colného úradníka, podľa ktorej je colný status uvedeného tovaru colným statusom tovaru Únie, čo je podľa nej v súlade s colnou praxou. Baltic Container teda údajne mala právo očakávať ukončenie osobitného colného režimu skladovanie v slobodnom pásme, v ktorom sa tento tovar nachádzal.

29 Baltic Container sa tiež odvoláva na rozsudok Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģija (Krajský súd Riga, trestnoprávne kolégium, Lotyšsko) z 5. februára 2021, ktorým tento súd zrušil správne sankcie uložené žalobkyni vo veci samej vo forme penále z dôvodu takých istých skutkov ako tie, o ktoré ide v prejednávanej veci. Podľa tohto rozsudku Baltic Container neporušila článok 215 ods. 1 Colného kódexu Únie, keďže pred uplatnením nasledujúceho colného režimu neprepravila predmetný tovar z dotknutého slobodného pásma. Uvedený súd konkrétne rozhodol, že nie je žiadny dôvod domnievať sa, že nákladný list CMR s poznámkou „status C“ a pečiatkou, ako aj podpisom colného úradníka nebol dostatočný na to, aby bol tento tovar prepustený do nasledujúceho colného režimu. Ten istý súd údajne tiež konštatoval, že existuje colná prax, podľa ktorej bol tovar prepustený do nasledujúceho colného režimu, keď sa na súvisiacom nákladnom liste CMR uvádza poznámka „status C“, osvedčená pečiatkou colného úradu.

30 Daňová správa tvrdí, že pri preprave predmetného tovaru z dotknutého slobodného colného pásma Baltic Container nezabezpečila, aby bol prepustený do nasledujúceho colného režimu, ani vo svojej evidencii neuviedla skutočnosti podľa článku 178 ods. 1 písm. b) delegovaného nariadenia 2015/2446. Podľa daňovej správy možno colný status tovaru, ktorý nie je tovarom Únie, zmeniť na tovar Únie len uplatnením nasledujúceho colného režimu po podaní colného vyhlásenia identifikovaného prostredníctvom MRN. Baltic Container tak údajne mala vo svojej evidencii uviesť MRN umožňujúce identifikovať colné vyhlásenie, ktoré viedlo k zmene colného statusu predmetného tovaru, ktorý nie je tovarom Únie, na tovar Únie, pričom údaj „status C“ uvedený na nákladných listoch CMR podľa nej na tento účel nepostačuje.

31 Vnútroštátny súd má pochybnosti o možnosti spoločnosti Baltic Container kontrolovať colný status predmetného tovaru na základe MRN nachádzajúceho sa na nákladných listoch CMR a overiť pravosť dokladu T2L, na základe ktorého by mohol colný orgán iného členského štátu zmeniť tento status, keďže nie je isté, či by táto spoločnosť mala prístup k databázam, ktoré sú na tento účel potrebné. Navyše v čase, keď došlo k operáciám, o ktoré ide vo veci samej, prax daňovej správy údajne spočívala v tom, že všetok tovar Únie podliehal dodatočnej colnej kontrole pred jeho prepravou z dotknutej prístavnej zóny, pričom nákladné listy CMR obsahovali ako dôkaz o colnom statuse tovaru Únie poznámku o tomto statuse podpísanú colným úradníkom a opatrenú pečiatkou miesta colnej kontroly.

32 Vnútroštátny súd tiež spresňuje, že podľa aktu o schválení formy evidencie vedenej spoločnosťou Baltic Container zo strany lotyšských colných orgánov musí táto spoločnosť evidenciu uchovávať v online systéme a týmto colným orgánom umožniť prístup k tomuto systému. Baltic Container by podľa tohto aktu o schválení údajne mala uchovávať originály alebo kópie prepravných dokladov sprevádzajúcich tovar, ktorý bol prepravený do dotknutého slobodného pásma a z neho. Ak je tento tovar prepravený do tohto slobodného pásma alebo z neho na základe vyhotovenia colného vyhlásenia alebo vyhlásenia o spätnom vývoze, v ktorom je uvedené MRN, Baltic Container ako držiteľka údajne nie je povinná uchovávať kópie tohto MRN pre uvedený tovar. Aby sa zabránilo duplicite informácií v colných databázach a databázach terminálov, uvedený akt o schválení bol údajne neskôr zmenený tak, aby stanovoval, že ak bolo v prípade nákladu podané vyhlásenie v rámci určitého colného režimu alebo tento náklad bol do daného colného režimu prepustený, pričom mu bolo pridelené MRN, netreba uchovávať kópie prepravných dokladov.

33 Vnútroštátny súd sa domnieval, že za týchto podmienok bolo potrebné položiť Súdnemu dvoru otázku týkajúcu sa výkladu colnej právnej úpravy Únie týkajúcej sa podmienok ukončenia colného režimu skladovanie v slobodnom pásme, ako aj povinností podniku, ako je Baltic Container, pokiaľ ide o informácie, ktoré má uchovávať vo svojej evidencii, a prípadné overenie

zmeny colného statusu. Ak by sa colné pravidlá Únie mali vykladať v tom zmysle, že k zmene colného statusu nemôže dôjsť za podmienok uplatnených spoločnosťou Baltic Container, vnútroštátny súd sa tiež pýta, či v tomto prípade môže vzniknúť legitímna dôvera týkajúca sa praxe colných orgánov, ktorá spočíva v tom, že na nákladných listoch CMR sa uvádza colný status tovaru prepravovaného zo slobodného pásma.

34 Vnútroštátny súd sa tiež pýta, či mu zásada právnej sily rozhodnutej veci uznaná vo vnútroštátnom práve a v práve Únie bráni dospieť k záverom odlišným od záverov, ku ktorým dospel Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģija (Krajský súd Riga, trestnoprávne kolégium) v rozsudku z 5. februára 2021, ktorý nadobudol právoplatnosť a podľa ktorého Baltic Container nie je vinná v zmysle článku 79 Colného kódexu Únie, pokiaľ ide o nesplnenie povinností, ktoré jej vyplývajú z colnej právnej úpravy Únie.

35 Za týchto podmienok Augstākā tiesa (Senāts) (Najvyšší súd) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

„1. Umožňuje článok 178 ods. 1 písm. b) a c) delegovaného nariadenia 2015/2446 v spojení s článkom 214 ods. 1 Colného kódexu Únie ukončiť osobitný colný režim slobodné pásmo bez toho, aby sa do elektronického registračného systému vložilo [MRN], ktoré identifikuje colné vyhlásenie, na základe ktorého je tovar prepustený do nasledujúceho colného režimu?

2. Umožňujú článok 214 ods. 1 a článok 215 ods. 1 Colného kódexu Únie a článok 178 ods. 1 písm. b) a c) delegovaného nariadenia 2015/2446, aby držiteľ osobitného colného režimu ‚slobodné pásmo' ukončil tento režim len na základe poznámky úradníka colného orgánu v prepravnom doklade tovaru (nákladný list CMR) týkajúcej sa colného statusu tovaru bez toho, aby sám overil platnosť colného statusu tohto tovaru?

3. V prípade zápornej odpovede na druhú prejudiciálnu otázku, aká úroveň overenia podľa článku 214 ods. 1 a článku 215 ods. 1 Colného kódexu Únie a článku 178 ods. 1 písm. b) a c) delegovaného nariadenia 2015/2446 postačuje na to, aby bolo možné považovať osobitný colný režim ‚slobodné pásmo' za správne ukončený?

4. Mohol mať držiteľ osobitného colného režimu ‚slobodné pásmo' legitímnu dôveru na základe potvrdenia colných orgánov, že colný status tovaru sa zmenil z ‚tovaru, ktorý nie je tovarom Únie' na ‚tovar Únie', hoci toto potvrdenie neuvádza ani dôvod zmeny [colného] statusu tovaru ani údaje, ktoré by umožnili overiť tento dôvod?

5. V prípade zápornej odpovede na štvrtú prejudiciálnu otázku, môže byť dôvodom na oslobodenie od colného dlhu, ktorý vznikol podľa článku 79 ods. 1 písm. a) a článku 79 ods. 3 písm. a) Colného kódexu Únie, vzhľadom na zásadu právnej sily rozhodnutej veci uznanú vo vnútroštátnom práve a v práve Únie, skutočnosť, že v inej veci pred vnútroštátnym súdom sa právoplatným rozsudkom konštatovalo, že s ohľadom na postupy stanovené colnými orgánmi sa držiteľ colného režimu nedopustil žiadneho porušenia, pokiaľ ide o [osobitný] colný režim slobodné pásmo?"

O prejudiciálnych otázkach

O prvej otázke

36 Svojou prvou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa článok 214 ods. 1 Colného kódexu Únie a článok 178 ods. 1 písm. b) a c) delegovaného nariadenia 2015/2446 majú vykladať v tom zmysle, že nebránia tomu, aby držiteľ vo svojej evidencii uviedol, že colný režim slobodného pásma, do ktorého bol dotknutý tovar prepustený, bol ukončený bez toho, aby sa v tejto evidencii uviedlo MRN identifikujúce colné vyhlásenie zodpovedajúce prepusteniu tohto tovaru do nasledujúceho colného režimu.

37 Článkom 214 ods. 1 prvým pododsekom Colného kódexu Únie sa držiteľovi ukladá povinnosť viesť adekvátnu evidenciu vo forme schválenej colnými orgánmi. Podľa tohto článku 214 ods. 1 druhého pododseku táto evidencia obsahuje informácie a údaje, ktoré colným orgánom umožňujú dohľad nad príslušným colným režimom, a to najmä vo vzťahu k identifikácii tovaru, ktorý bol prepustený do tohto režimu, jeho colnému statusu a preprave.

38 Rozsah tejto povinnosti je spresnený v článku 178 ods. 1 delegovaného nariadenia 2015/2446, v ktorom sa vymenúva, čo musí uvedená evidencia obsahovať, a v ktorom sa stanovujú najmä podmienky, za akých je držiteľ povinný do nej zahrnúť MRN.

39 Pokiaľ ide konkrétnejšie o tento článok 178 ods. 1 písm. b), toto ustanovenie obsahuje dve rôzne povinnosti, a to, že evidencia musí obsahovať na jednej strane MRN alebo, ak neexistuje, akékoľvek iné číslo alebo kód na identifikáciu colných vyhlásení, prostredníctvom ktorých sa tovar umiestňuje do osobitného colného režimu, a na druhej strane, ak bol colný režim ukončený, informácie o spôsobe ukončenia colného režimu.

40 Pokiaľ ide o prvú z týchto povinností, treba uviesť, ako to urobila generálna advokátka v bode 41 svojich návrhov, že podľa článku 158 ods. 1 Colného kódexu Únie na prepustenie tovaru do osobitného colného režimu slobodné pásmo nie je potrebné colné vyhlásenie, takže pri takomto prepustení sa neoznamuje žiadne MRN.

41 Pokiaľ ide o druhú z uvedených povinností, tá sa týka ukončenia osobitného colného režimu, do ktorého bol dotknutý tovar prepustený. V súlade s článkom 215 ods. 1 tohto kódexu možno osobitný colný režim slobodné pásmo ukončiť štyrmi rôznymi spôsobmi. Po prvé, ak sa tovar, ktorý je jeho predmetom, prepustí do nasledujúceho colného režimu, po druhé, ak sa prepraví z colného územia Únie, po tretie, ak sa zničí bez toho, aby po ňom zostal odpad, a po štvrté, ak sa prenechá v prospech štátu.

42 V prejednávanej veci vnútroštátny súd uvádza, že tri zásielky, o ktoré ide vo veci samej, boli prepustené do osobitného colného režimu slobodné pásmo ako tovar, ktorý nie je tovarom Únie, a v krátkom čase boli z neho prepravené ako tovar Únie. K takejto zmene colného statusu predmetného tovaru pritom môže dôjsť až po jeho prepustení do colného režimu prepustenie do voľného obehu.

43 V súlade s článkom 201 ods. 3 Colného kódexu Únie totiž tovar, ktorý nie je tovarom Únie a ktorý je prepustený do voľného obehu, získava colný status tovaru Únie. Navyše z článku 247 ods. 1 tohto kódexu vyplýva, že tovar, ktorý nie je tovarom Únie, môže byť prepustený do voľného obehu, pokiaľ ostáva v slobodnom pásme.

44 Na tento účel sa dotknutý tovar uvádza v colnom vyhlásení v súlade s článkom 158 ods. 1 Colného kódexu, ktorému sa prideľuje MRN v zmysle článku 1 bodu 22 delegovaného nariadenia 2015/2446 a za podmienok stanovených v článku 226 vykonávacieho nariadenia 2015/2447.

45 V súlade s článkom 226 prvým odsekom vykonávacieho nariadenia 2015/2447 s výnimkou prípadov, keď sa colné vyhlásenie podá ústne alebo úkonom považovaným za takéto vyhlásenie alebo keď má colné vyhlásenie formu zápisu do evidencie deklaranta, colné orgány poskytnú deklarantovi MRN pre dané vyhlásenie.

46 Je pravda, že podľa druhého odseku tohto článku 226 sa tento článok neuplatňuje až do príslušných dátumov funkčného zavedenia automatizovaného systému vývozu (AES) a systému NTCS, ako aj zmodernizovania vnútroštátnych systémov dovozu uvedených v prílohe k vykonávaciemu rozhodnutiu 2014/255.

47 Je však nesporné, že prvá otázka je založená na dvoch implicitných predpokladoch. Prvým predpokladom je, že na skutkové okolnosti vo veci samej sa nevzťahuje ani jeden z troch osobitných prípadov uvedených v článku 226 prvom odseku, keď sa nepridelí žiadne MRN. Druhým implicitným predpokladom je, že tieto skutočnosti nastali po dátume zavedenia systémov AES a NTCS, ako aj po dátume modernizácie lotyšských systémov dovozu uvedených v prílohe k vykonávaciemu rozhodnutiu 2014/255.

48 V dôsledku toho treba na túto otázku odpovedať na základe predpokladu, že na rozdiel od pôvodného prepustenia dotknutého tovaru do osobitného colného režimu slobodné pásmo malo následné prepustenie tohto tovaru do colného režimu voľného obehu viesť k podaniu colného vyhlásenia a že v dôsledku toho v čase ukončenia colného režimu slobodné pásmo mal mať deklarant k dispozícii MRN identifikujúce toto vyhlásenie.

49 Vzhľadom na to treba uviesť, že druhá požiadavka stanovená v článku 178 ods. 1 písm. b) delegovaného nariadenia 2015/2446 sa obmedzuje na to, aby evidencia držiteľa obsahovala informácie o spôsobe ukončenia colného režimu bez toho, aby sa vyžadovalo, aby táto evidencia obsahovala MRN.

50 Podobne, pokiaľ ide o článok 178 ods. 1 písm. c) daného delegovaného nariadenia, v tomto ustanovení sa stanovuje povinnosť, aby údaje, ktoré umožňujú jednoznačnú identifikáciu dokladov, na ktoré sa predmetné ustanovenie vzťahuje, boli uvedené v evidencii držiteľa bez toho, aby sa v nej vyžadovalo MRN.

51 Z toho vyplýva, že týmto ustanovením sa držiteľovi neukladá povinnosť uviesť vo svojej evidencii MRN identifikujúce colné vyhlásenie, ktoré viedlo k ukončeniu osobitného colného režimu skladovanie v slobodnom pásme prostredníctvom prepustenia dotknutého tovaru do colného režimu prepustenie do voľného obehu.

52 Na prvú otázku teda treba odpovedať tak, že článok 214 ods. 1 Colného kódexu Únie a článok 178 ods. 1 písm. b) a c) delegovaného nariadenia 2015/2446 sa majú vykladať v tom zmysle, že nebránia tomu, aby držiteľ do svojej evidencie zahrnul informácie o spôsobe ukončenia colného režimu slobodné pásmo a údaje umožňujúce identifikovať akýkoľvek iný doklad než colné vyhlásenie, ktorý sa týka predmetného ukončenia, bez toho, aby v tejto evidencii uviedol MRN identifikujúce colné vyhlásenie, ktoré zodpovedá prepusteniu dotknutého tovaru do nasledujúceho colného režimu.

O druhej a tretej otázke

53 Druhou a treťou otázkou, ktoré treba preskúmať spoločne, sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa článok 214 ods. 1 a článok 215 ods. 1 Colného kódexu Únie, ako aj článok 178 ods. 1 písm. b) a c) delegovaného nariadenia 2015/2446 majú vykladať v tom zmysle, že:

– bránia tomu, aby držiteľ zapísal do svojej evidencie ukončenie osobitného colného režimu slobodné pásmo vo vzťahu k určitému tovaru a pri tejto príležitosti sa obmedzil na to, aby do nej zahrnul informácie týkajúce sa len nákladného listu CMR sprevádzajúceho tento tovar pri jeho preprave z dotknutého slobodného pásma s označením colného statusu uvedeného tovaru, ktoré je osvedčené colnou pečiatkou a podpísané colným úradníkom,

– vyžadujú, aby tento držiteľ overil pravdivosť tohto označenia.

54 V prvom rade z informácií poskytnutých vnútroštátnym súdom vyplýva, že je zrejmé, že v nákladných listoch CMR, na ktorých je ručne napísaná poznámka „status C“, osvedčená colnou pečiatkou a podpísaná colným úradníkom, sa nepochybne uvádza, že colný status dotknutého tovaru sa zmenil zo statusu „tovar, ktorý nie je tovarom Únie“ na „tovar Únie“. Tieto nákladné listy však neobsahujú dostatočne explicitné informácie o tom, ako bol ukončený osobitný colný režim skladovanie v slobodnom pásme. Z toho vyplýva, že zahrnutie odkazu na takéto nákladné listy do evidencie držiteľa nezodpovedá druhej požiadavke stanovenej v článku 178 ods. 1 písm. b) delegovaného nariadenia 2015/2446, a to, aby bol v evidencii uvedený spôsob ukončenia predmetného režimu, a nespĺňa ani požiadavku stanovenú v článku 178 ods. 1 písm. c) delegovaného nariadenia 2015/2446, a to, aby boli v tejto evidencii uvedené údaje, ktoré umožňujú identifikáciu akéhokoľvek dokladu týkajúceho sa zodpovedajúceho ukončenia.

55 Ako však v tejto súvislosti uviedla generálna advokátka v bode 44 svojich návrhov, treba zohľadniť, že v tomto článku 178 ods. 3 sa stanovuje, že colné orgány môžu upustiť od požiadavky poskytnúť niektoré informácie stanovené v odsekoch 1 a 2 uvedeného článku 178, ak to nemá nepriaznivý vplyv na colný dohľad a colné kontroly týkajúce sa používania osobitného colného režimu. Vnútroštátnemu súdu teda prináleží preskúmať, či lotyšské colné orgány v súlade s týmto článkom 178 ods. 3 zrušili povinnosť držiteľa zahrnúť do svojej evidencie informácie o spôsobe ukončenia osobitného colného režimu slobodné pásmo, ako aj údaje umožňujúce identifikovať akýkoľvek doklad týkajúci sa tohto ukončenia.

56 Z toho vyplýva, že držiteľ si môže splniť svoje povinnosti vedenia evidencie týkajúce sa ukončenia osobitného colného režimu slobodné pásmo, do ktorého je prepustený tovar, ktorý nie je tovarom Únie, tak, že do svojej evidencie zahrnie informácie týkajúce sa nákladného listu CMR sprevádzajúceho tento tovar pri jeho preprave z dotknutého slobodného pásma, v ktorých sa vo forme poznámky colných orgánov uvádza jeho colný status, pokiaľ tieto orgány zrušili povinnosť poskytnúť podrobnejšie informácie o spôsobe ukončenia tohto osobitného colného režimu podľa článku 178 ods. 3 delegovaného nariadenia 2015/2446, čo vo veci samej prináleží overiť vnútroštátnemu súdu.

57 Pokiaľ ide v druhom rade o overenie označenia colného statusu na nákladných listoch CMR, treba uviesť, ako to poznamenala generálna advokátka v bode 55 svojich návrhov, že v Colnom kódexe sa nestanovuje žiadna osobitná povinnosť držiteľa overiť správnosť údajov a iných informácií uvedených v dokladoch, ktoré sú mu predložené.

58 Je zrejmé, že držiteľ ako odborne spôsobilá osoba musí preukázať minimálnu mieru náležitej starostlivosti. Pokiaľ však zo znenia nákladného listu nie je každej odborne spôsobilej osobe zrejmé, že v ňom uvedené označenie je pochybné, čo vo veci samej prináleží overiť vnútroštátnemu súdu s prihliadnutím na okolnosť, že poznámka týkajúca sa statusu dotknutého tovaru, ktorá je uvedená na nákladných listoch CMR bola okrem iného osvedčená colnou pečiatkou a podpísaná colným úradníkom, držiteľovi nemožno vytýkať, že neoveril správnosť tejto poznámky.

59 V dôsledku toho treba na druhú a tretiu otázku odpovedať tak, že článok 214 ods. 1 a článok 215 ods. 1 Colného kódexu Únie, ako aj článok 178 ods. 1 písm. b) a c) delegovaného nariadenia 2015/2446 sa majú vykladať v tom zmysle, že:

– nebránia tomu, aby držiteľ zapísal do svojej evidencie ukončenie osobitného colného režimu slobodné pásmo vo vzťahu k určitému tovaru a pri tejto príležitosti sa obmedzil na to, aby do nej zahrnul informácie týkajúce sa len nákladného listu CMR sprevádzajúceho tento tovar pri jeho preprave z dotknutého slobodného pásma s označením colného statusu uvedeného tovaru, ktoré je osvedčené colnou pečiatkou a podpísané colným úradníkom, pokiaľ colné orgány povolili tento spôsob ukončenia podľa tohto článku 178 ods. 3,

– nevyžadujú, aby tento držiteľ overil pravdivosť tohto označenia.

O štvrtej otázke

60 Svojou štvrtou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má zásada ochrany legitímnej dôvery vykladať v tom zmysle, že označenie colného statusu tovaru Únie nachádzajúce sa na nákladnom liste CMR sprevádzajúcom tento tovar pri jeho preprave zo slobodného pásma, ktoré je osvedčené colnou pečiatkou a podpísané colným úradníkom, môže u držiteľa vyvolať takúto dôveru, pokiaľ ide o platnosť zmeny colného statusu tohto tovaru z hľadiska colných predpisov, hoci v tomto liste sa neuvádza základ tejto zmeny.

61 Na úvod treba uviesť, že táto otázka vzniká v prípade, že by vnútroštátny súd vzhľadom na odpoveď na druhú a tretiu otázku konštatoval, že lotyšské colné orgány neprijali podľa článku 178 ods. 3 delegovaného nariadenia 2015/2446 formálny akt s cieľom zrušiť povinnosti stanovené v tomto článku 178 ods. 1 písm. b) a c) týkajúce sa informácií a údajov umožňujúcich jednoznačnú identifikáciu dokladov týkajúcich sa ukončenia osobitného colného režimu, ktoré musí evidencia držiteľa obsahovať.

62 Ako bolo navyše uvedené v bode 57 tohto rozsudku, keďže Colný kódex neuvádza žiadnu osobitnú povinnosť držiteľa overiť správnosť údajov obsiahnutých v dokladoch, ktoré sú mu predložené, vnútroštátny súd sa v podstate pýta na podmienky, za akých sa držiteľ môže dovolávať legitímnej dôvery v súlad svojej evidencie s povinnosťami, ktoré vyplývajú z článku 178 delegovaného nariadenia 2015/2446.

63 Za týchto podmienok, ako to uviedla generálna advokátka v bode 69 svojich návrhov, vzniká najmä otázka, za akých podmienok môže ustálená správna prax spočívajúca v tom, že na nákladných listoch CMR sprevádzajúcich tovar pri jeho preprave zo slobodného pásma sa uvádza podpísaná poznámka a pečiatka, ktoré svedčia o tom, že tento tovar získal colný status tovaru Únie, viesť k vzniku legitímnej dôvery držiteľa v skutočnosť, že colné orgány podľa článku 178

ods. 3 delegovaného nariadenia 2015/2446 upustili od požiadavky poskytnúť niektoré informácie stanovené v odsekoch 1 a 2 tohto článku a že postačuje, aby sa do evidencie držiteľa zahrnuli informácie týkajúce sa len nákladných listov CMR, ktoré colné orgány takto anotovali.

64 Podľa ustálenej judikatúry je zásada ochrany legitímnej dôvery súčasťou právneho poriadku Únie a zaväzuje všetky vnútroštátne orgány poverené uplatňovaním práva Únie (rozsudok zo 14. júla 2022, Sense Visuele Communicatie en Handel vof, C-36/21, EU:C:2022:556, bod 26 a citovaná judikatúra).

65 Z toho vyplýva, že pri vykonávaní ustanovení Colného kódexu sú vnútroštátne orgány povinné dodržiavať túto zásadu. Právo dovolávať sa uvedenej zásady prináleží v dôsledku zásady právnej istoty každému jednotlivcovi nachádzajúcemu sa v situácii, v ktorej správne orgány u neho vyvolali odôvodnené očakávania. Uisteniami, ktoré môžu vyvolať takéto očakávania bez ohľadu na formu, v ktorej boli oznámené, sú informácie, ktoré sú presné, bezpodmienečné, konzistentné a pochádzajú z oprávnených a dôveryhodných zdrojov. Naopak, nikto nemôže namietať porušenie zásady ochrany legitímnej dôvery, pokiaľ mu správny orgán neposkytol konkrétne uistenia [pozri v tomto zmysle rozsudok zo 4. októbra 2024, Litva a i./Parlament a Rada (Balík opatrení v oblasti mobility), C-541/20 až C-555/20, EU:C:2024:818, bod 616]. Navyše konanie vnútroštátneho orgánu povereného uplatňovaním práva Únie, ktoré je v rozpore s ustanovením tohto práva alebo vnútroštátnym právom prijatým na základe tohto práva, nemôže vyvolať u hospodárskeho subjektu legitímnu dôveru (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 14. júla 2022, Sense Visuele Communicatie en Handel vof, C-36/21, EU:C:2022:556, body 27 a 28 a citovanú judikatúru).

66 V tejto súvislosti treba konštatovať, že článok 178 ods. 3 delegovaného nariadenia 2015/2446 nestanovuje presné pravidlá, podľa ktorých by colné orgány mohli upustiť od požiadavky týkajúcej sa poskytovania niektorých informácií uvedených v odsekoch 1 a 2 tohto článku. Za týchto podmienok ustálená správna prax spočívajúca v konštatovaní, že zahrnutie informácií týkajúcich sa nákladného listu CMR, ktorý sprevádza dotknutý tovar pri jeho výstupe zo slobodného colného pásma, do evidencie držiteľa spolu s označením colného statusu, osvedčeným colnou pečiatkou a podpísaným colným úradníkom, je dostatočné na účely ukončenia osobitného colného režimu, nie je v rozpore s článkom 178 ods. 1 písm. b) a c) a článkom 178 ods. 3 delegovaného nariadenia 2015/2446.

67 Držiteľ sa teda môže v prípade takejto praxe dovolávať legitímnej dôvery v súlad svojej evidencie s článkom 178 delegovaného nariadenia 2015/2446. Tak to môže byť najmä v prípade, ak colné orgány v minulosti presne, bezpodmienečne a konzistentne oznámili držiteľovi, že zahrnutie údajov umožňujúcich identifikovať nákladný list CMR s týmto označením do jeho evidencie postačovalo na konštatovanie, že si splnil povinnosti podľa uvedeného článku. V takom prípade môže mať držiteľ legitímnu dôveru v skutočnosť, že colné orgány v súlade s článkom 178 ods. 3 delegovaného nariadenia 2015/2446 upustili od požiadavky týkajúcej sa poskytnutia niektorých informácií podľa odseku 1 tohto článku.

68 V dôsledku toho treba na štvrtú otázku odpovedať tak, že zásada legitímnej dôvery sa má vykladať v tom zmysle, že držiteľ môže založiť takúto dôveru v súlad svojej evidencie s článkom 178 ods. 1 písm. b) a c) delegovaného nariadenia 2015/2446 na ustálenej praxi colných orgánov, z ktorej presne a bezpodmienečne vyplýva, že pokiaľ do svojej evidencie zahrnie len informácie týkajúce sa nákladného listu CMR sprevádzajúceho dotknutý tovar pri jeho preprave zo slobodného

pásma, s ručne napísaným označením colného statusu osvedčeným colnou pečiatkou a podpísaným colným úradníkom, postačuje to na splnenie si povinností vyplývajúcich z tohto ustanovenia.

O piatej otázke

69 Svojou piatou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či právo Únie bráni uplatneniu vnútroštátneho ustanovenia týkajúceho sa právnej sily rozhodnutej veci, ktoré zaväzuje súd členského štátu zrušiť colný dlh držiteľa na základe článku 79 Colného kódexu Únie z dôvodu, že súd tohto členského štátu, ktorý je príslušný preskúmať zákonnosť správnej sankcie uloženej tomuto držiteľovi v súvislosti s tými istými colnými operáciami a z tých istých dôvodov, ako sú tie, z ktorých vyplýva tento dlh, v súdnom rozhodnutí s právnou silou rozhodnutej veci konštatoval, že tento držiteľ sa nedopustil nesplnenia povinností, ktoré mu vyplývajú z colných predpisov Únie.

70 Na úvod treba spresniť, že odpoveď na túto otázku sa poskytuje pre prípad, že by sa vnútroštátny súd na jednej strane domnieval, že colné orgány formálne nezrušili na základe článku 178 ods. 3 delegovaného nariadenia 2015/2446 relevantné povinnosti držiteľa, a na druhej strane, že držiteľ sa nemôže za okolností konania vo veci samej dovolávať legitímnej dôvery v súlad svojej evidencie s článkom 178 ods. 1 písm. b) a c) delegovaného nariadenia 2015/2446.

71 Vzhľadom na uvedené spresnenie treba pripomenúť, že zásada právnej sily rozhodnutej veci je dôležitá tak v právnom poriadku Únie, ako aj vo vnútroštátnych právnych poriadkoch. Na to, aby sa zabezpečila tak stabilita práva a právnych vzťahov, ako aj riadny výkon spravodlivosti, je totiž dôležité, aby nebolo možné napadnúť súdne rozhodnutia, ktoré sa stali právoplatnými po vyčerpaní dostupných opravných prostriedkov alebo po uplynutí lehôt stanovených pre tieto opravné prostriedky (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 7. apríla 2022, Avio Lucos, C-116/20, EU:C:2022:273, bod 92 a citovanú judikatúru).

72 Právo Únie teda vnútroštátnemu súdu neukladá povinnosť neuplatniť vnútroštátne procesné normy, na základe ktorých nadobúda rozhodnutie právoplatnosť, napriek tomu, že by sa tým umožnila náprava vnútroštátnej situácie nezlučiteľnej s týmto právom. Právo Únie si teda v zásade nevyžaduje zrušenie rozhodnutia súdneho orgánu z dôvodu zohľadnenia výkladu príslušného ustanovenia tohto práva, ktorý prijal Súdny dvor, keď už dané rozhodnutie nadobudlo právnu silu rozhodnutej veci (rozsudok z 2. apríla 2020, CRPNPAC a Vueling Airlines, C-370/17 a C-37/18, EU:C:2020:260, body 89 a 90, ako aj citovaná judikatúra).

73 Ak neexistuje právna úprava Únie v dotknutej oblasti, podmienky uplatňovania zásady právnej sily rozhodnutej veci musí stanoviť vnútroštátny právny poriadok v súlade so zásadou procesnej autonómie členských štátov. Nesmú však byť menej výhodné ako podmienky upravujúce podobné situácie vnútroštátnej povahy (zásada ekvivalencie) a nemôžu robiť výkon práv vyplývajúcich z právneho poriadku Únie prakticky nemožným alebo ho nadmerne sťažovať (zásada efektivity) (rozsudok zo 7. apríla 2022, Avio Lucos, C-116/20, EU:C:2022:273, bod 100 a citovaná judikatúra).

74 Navyše každý prípad, v ktorom vzniká otázka, či vnútroštátne procesné ustanovenie znemožňuje alebo nadmerne sťažuje uplatňovanie práva Únie, sa musí skúmať s prihliadnutím na postavenie tohto ustanovenia v celom konaní, priebeh konania a jeho osobitosti na rôznych stupňoch vnútroštátnych súdov. Na tento účel treba v prípade potreby vziať do úvahy základné zásady

vnútroštátneho súdneho systému, ako sú ochrana práva na obhajobu, zásada právnej istoty a zásada riadneho priebehu konania (rozsudok z 2. apríla 2020, CRPNPAC a Vueling Airlines, C-370/17 a C-37/18, EU:C:2020:260, bod 93).

75 Bolo teda rozhodnuté, že zásada efektivity bráni takému výkladu zásady právnej sily rozhodnutej veci, ktorý by vnútroštátny súd zaväzoval k tomu, aby zopakoval nesprávny výklad a uplatnenie práva Únie len na základe toho, že prejednávaná vec, hoci má iný predmet, sa týka takého istého právneho vzťahu alebo základnej otázky, o akých sa rozhodlo právoplatným súdnym rozhodnutím. Takéto prekážky účinného uplatňovania pravidiel práva Únie totiž nemožno primerane odôvodniť zásadou právnej istoty, a preto ich treba považovať za prekážky, ktoré sú v rozpore so zásadou efektivity (pozri v tomto zmysle rozsudky z 3. septembra 2009, Fallimento Olimpiclub, C-2/08, EU:C:2009:506, body 29 až 31; z 2. apríla 2020, CRPNPAC a Vueling Airlines, C-370/17 a C-37/18, EU:C:2020:260, body 94 až 96, ako aj zo 7. apríla 2022, Avio Lucos, C-116/20, EU:C:2022:273, body 102 až 104).

76 Vnútroštátny súd však nemusí zopakovať nesprávny výklad a uplatnenie práva Únie vyplývajúce zo súdneho rozhodnutia, ktorým sa s konečnou platnosťou rozhodlo o právnom vzťahu alebo základnej otázke, o ktoré ide v spore s iným predmetom.

77 Po prvé vec, o ktorej rozhodoval Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģija (Krajský súd Riga, trestnoprávne kolégium), a konanie vo veci samej sa totiž týkajú tých istých colných operácií.

78 Po druhé je pravda, že nedodržanie colnej povinnosti môže mať viacero právnych následkov, ako je vznik hlavného colného dlhu pozostávajúceho na jednej strane z dovozného cla a DPH a na druhej strane zo súvisiacich penále. Nič to však nemení na tom, ako to vyplýva z návrhu na začatie prejudiciálneho konania, že tak hlavný dlh, ako aj súvisiace penále z omeškania má zaplatiť držiteľ na základe jedného a toho istého rozhodnutia daňovej správy a v každom prípade majú svoj pôvod v údajnom nedodržaní tých istých povinností týkajúcich sa evidencie držiteľa, ako sú tie, ktorých sa týkala vec, o ktorej rozhodoval Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģija (Krajský súd Riga, trestnoprávne kolégium).

79 Za týchto podmienok v rozsahu, v akom lotyšské právo stanovuje pravidlo, podľa ktorého sú správne súdy viazané rozhodnutiami trestných súdov, o námietke proti tomuto údajnému nedodržaniu, vznesenej v rámci súdnych opravných prostriedkov týkajúcich sa tých istých colných operácií, by sa v zásade malo rozhodnúť jednotným spôsobom. Zásada efektivity však nemôže brániť dodržiavaniu právnej sily rozhodnutej veci, ktorú má právoplatné súdne rozhodnutie, pod podmienkou, že toto dodržiavanie nevyvoláva účinky vo vzťahu k iným sporom, než sú tie, v rámci ktorých sa spochybňuje zákonnosť toho istého správneho rozhodnutia alebo právnej kvalifikácie skutkových okolností týkajúcich sa tých istých colných operácií.

80 V dôsledku toho treba na piatu otázku odpovedať tak, že právo Únie nebráni uplatneniu vnútroštátneho ustanovenia týkajúceho sa právnej sily rozhodnutej veci, ktoré zaväzuje súd členského štátu zrušiť colný dlh držiteľa na základe článku 79 Colného kódexu Únie z dôvodu, že súd tohto členského štátu, ktorý je príslušný preskúmať zákonnosť správnej sankcie uloženej tomuto držiteľovi v súvislosti s tými istými colnými operáciami a z tých istých dôvodov, ako sú tie, z ktorých vyplýva tento dlh, v súdnom rozhodnutí s právnou silou rozhodnutej veci konštatoval, že tento držiteľ sa nedopustil nesplnenia povinností, ktoré mu vyplývajú z colných predpisov Únie.

O trovách

81 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (piata komora) rozhodol takto:

1. **Článok 214 ods. 1 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 952/2013 z 9. októbra 2013, ktorým sa ustanovuje Colný kódex Únie, a článok 178 ods. 1 písm. b) a c) delegovaného nariadenia Komisie (EÚ) 2015/2446 z 28. júla 2015, ktorým sa dopĺňa nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 952/2013, pokiaľ ide o podrobné pravidlá, ktorými sa bližšie určujú niektoré ustanovenia Colného kódexu Únie,**

   sa majú vykladať v tom zmysle, že:

   nebránia tomu, aby držiteľ povolenia na vykonávanie činnosti v slobodnom pásme do svojej evidencie zahrnul informácie o spôsobe ukončenia colného režimu slobodné pásmo a údaje umožňujúce identifikovať akýkoľvek iný doklad než colné vyhlásenie, ktorý sa týka predmetného ukončenia, bez toho, aby v tejto evidencii uviedol hlavné referenčné číslo identifikujúce colné vyhlásenie, ktoré zodpovedá prepusteniu dotknutého tovaru do nasledujúceho colného režimu.

2. **Článok 214 ods. 1 a článok 215 ods. 1 nariadenia č. 952/2013, ako aj článok 178 ods. 1 písm. b) a c) delegovaného nariadenia 2015/2446**

   sa majú vykladať v tom zmysle, že:

   – **nebránia tomu, aby držiteľ povolenia na vykonávanie činnosti v slobodnom pásme zapísal do svojej evidencie ukončenie osobitného colného režimu slobodné pásmo vo vzťahu k určitému tovaru a pri tejto príležitosti sa obmedzil na to, aby do nej zahrnul informácie týkajúce sa len nákladného listu vystaveného v súlade s Dohovorom o prepravnej zmluve v medzinárodnej cestnej nákladnej doprave, podpísaným 19. mája 1956 v Ženeve, zmeneným protokolom z 5. júla 1978, sprevádzajúceho tento tovar pri jeho preprave z dotknutého slobodného pásma s označením colného statusu uvedeného tovaru, ktoré je osvedčené colnou pečiatkou a podpísané colným úradníkom, pokiaľ colné orgány povolili tento spôsob ukončenia podľa tohto článku 178 ods. 3,**

   – **nevyžadujú, aby tento držiteľ povolenia na vykonávanie činnosti v slobodnom pásme overil pravdivosť tohto označenia.**

3. **Zásada legitímnej dôvery sa má vykladať v tom zmysle, že:**

   držiteľ povolenia na vykonávanie činnosti v slobodnom pásme môže založiť takúto dôveru v súlad svojej evidencie s článkom 178 ods. 1 písm. b) a c) delegovaného nariadenia 2015/2446 na ustálenej praxi colných orgánov, z ktorej presne a bezpodmienečne vyplýva, že pokiaľ do svojej evidencie zahrnie len informácie

týkajúce sa nákladného listu vystaveného v súlade s Dohovorom o prepravnej zmluve v medzinárodnej cestnej nákladnej doprave, podpísaným 19. mája 1956 v Ženeve, zmeneným protokolom z 5. júla 1978, sprevádzajúceho dotknutý tovar pri jeho preprave zo slobodného pásma, s ručne napísaným označením colného statusu osvedčeným colnou pečiatkou a podpísaným colným úradníkom, postačuje to na splnenie si povinností vyplývajúcich z tohto ustanovenia.

4. **Právo Únie nebráni uplatneniu vnútroštátneho ustanovenia týkajúceho sa právnej sily rozhodnutej veci, ktoré zaväzuje súd členského štátu zrušiť colný dlh držiteľa povolenia na vykonávanie činnosti v slobodnom pásme na základe článku 79 nariadenia č. 952/2013 z dôvodu, že súd tohto členského štátu, ktorý je príslušný preskúmať zákonnosť správnej sankcie uloženej tomuto držiteľovi povolenia na vykonávanie činnosti v slobodnom pásme v súvislosti s tými istými colnými operáciami a z tých istých dôvodov, ako sú tie, z ktorých vyplýva tento dlh, v súdnom rozhodnutí s právnou silou rozhodnutej veci konštatoval, že tento držiteľ sa nedopustil nesplnenia povinností, ktoré mu vyplývajú z colných predpisov Únie.**

Podpisy